

KARTA EWIDENCYJNA OBIEKTU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

ŁÓDŹ

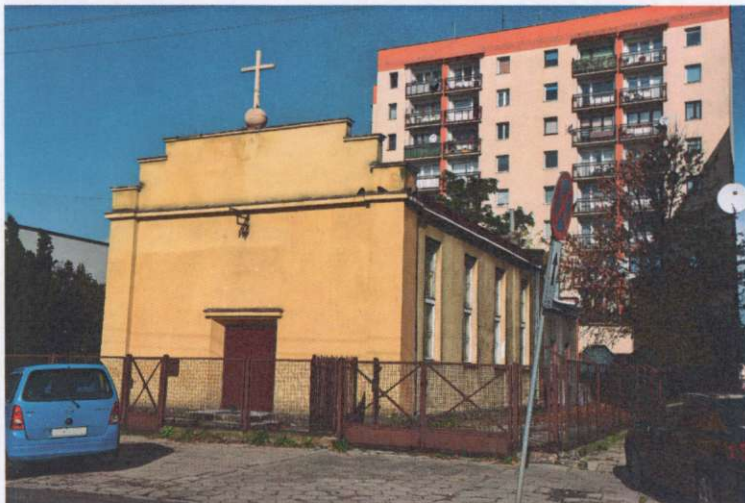
1. Nazwa

DAWNA KAPLICA FILIALNA PARAFII EWANGELICKO-AUGSBURSKIEJ ŚW. TRÓJCY W ŁODZI, OBECNIE KAPLICA KOŚCIOŁA EWANGELICKO-METODYSTYCZNEGO PW. OPATRZNOŚCI BOŻEJ WRAZ Z PRZYBUDÓWKĄ DAWNEJ KANCELARII PARAFIALNEJ

2. Czas powstania

lata 1931-1933

9. Materiały graficzne

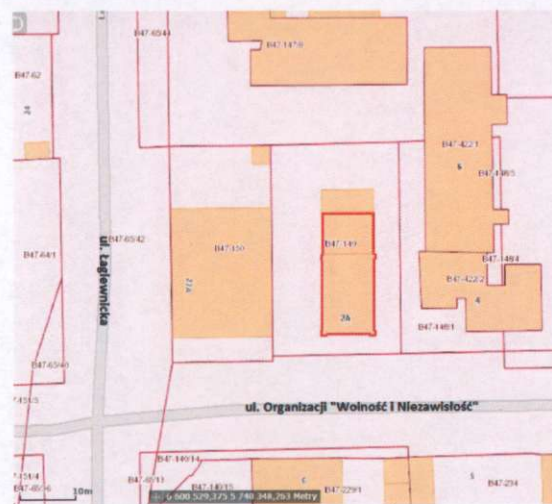
Kaplica, widok ogólny o strony frontowej, z kierunku pld.-wsch.

Kaplica z przybudówką, widok ogólny z kierunku pld.-wsch.

Przybudówka kaplicy, widok z kierunku pln.-wsch.

Plan sytuacyjny, oznaczenie zakresu ochrony.

4. Adres (ulica, nr posesji)

Ul. Organizacji „Wolność i Niezawisłość” 2A
(dz. 149, obręb B-47)

5. Przynależność administracyjna

województwo: **łódzkie**

powiat: **Łódź**

gmina: **Łódź**

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°47'15.79" E: 19°27'17.78"

7. Użytkowanie obecne

kultowe

8. Stan zachowania

4 – dobry (kaplica)
3 – dostateczny (przybudówka)

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Opis: Obiekt zlokalizowany jest w płn. części Łodzi, w dzielnicy Bałuty, w płn. pierzei ulicy Organizacji „Wolność i Niezawisłość”, na odcinku pomiędzy ulicą Łagiewnicką i Pasterską, w sąsiedztwie płn.-wsch. narożnika skrzyżowania ulic Łagiewnickiej i Organizacji „WiN”. Kaplica ewangelicko-augsburska wraz z przyległą do niej od strony północnej parterową przybudówką pierwotnie mieszczącą kancelarię parafialną oraz mieszkanie, została wzniesiona w latach 1931-33 w stylu modernistycznym, na podstawie projektu opracowanego przez architekta Hermanna Prawitza (ówczesny adres: ul. Łagiewnicka 29 / ul. Dworska 2). Kaplica powstała jako obiekt filialny przy parafii ewangelicko-augsburskiej św. Trójcy w Łodzi (z siedzibą przy pl. Wolności), po wieloletnich staraniach wiernych z terenu Bałut o pozyskanie własnej świątyni (pierwsze plany budowy świątyni luterkańskiej na Bałutach sięgają jeszcze okresu przed I wojną światową). W okresie II wojny światowej kaplica znalazła się w granicach getta żydowskiego, w obiekcie został urządzony magazyn. W 1946 r. ewangelicy przekazali obiekt w użytkowanie Kościołowi Ewangelicko-Methodystycznemu, formalnie metodyści nabyli nieruchomość w 1997 r. Obiekt pełnił funkcję sakralną do dnia dzisiejszego. Jest to budynek o ścianach murowanych z cegły ceramicznej, zewnętrznie otynkowany, dwubryłowy, obejmujący korpus główny (kaplica), parterowy, przykryty dachem dwuspadowym o niewielkim kącie nachylenia połaci (niemal płaski), założony na rzucie prostokąta oraz sąsiadujący z nim od strony północnej, niższy, parterowy aneks (przybudówka pierwotnie mieszcząca kancelarię parafialną i mieszkanie), również przykryty dachem dwuspadowym o niskim kącie nachylenia połaci, założony na planie prostokąta o szerokości korpusu głównego. Zarówno forma bryły jak również opracowanie elewacji charakteryzują się zastosowaniem typowych rozwiązań dla modernizmu lat 30. XX w., takich jak operowanie zgeometryzowanymi formami, redukcja do minimum detalu architektonicznego, zastosowanie „płaskich” dachów. Fasada kaplicy (elewacja pld.), ściana tylna kaplicy oraz elewacja płn. przybudówki (aneksu) są zwieńczone schodkowo ukształtowanymi szczytami, zaś elewacje boczne – prostym gzymsem koronującym, który obiega także elewację frontową i fragment elewacji tylnej, rozdzielając strefę parteru od schodkowego szczytu. Fasada kaplicy jest posadowiona na niskim cokole, 1-osiowa, z centralnie usytuowanym wejściem ujętym portalem o zgeometryzowanej formie, zredukowanej do zglifowania ościeża otworu drzwiowego oraz prostego gzymsu w strefie nadproża (pierwotnie nad gzymsem znajdowało się wąskie okno). Otwór drzwiowy poprzedzają stopnie schodów zewnętrznych. Drzwi wejściowe są dwuskrzydłowe, drewniane, pełne, zewnętrznie opierzone listwami w układzie pionowym (włórne). Fasada, podobnie jak całość bryły korpusu głównego, jest ujęta masywnymi, narożnymi pilastrami o gładkich trzonach, strefę parteru wieńczy prosty gzyms koronujący nad którym znajduje się schodkowy szczyt także zwieńczony prostym gzymsowaniem, w strefie centralnej szczytu umieszczony jest łańcuchowy krzyż osadzony na kuli. Elewacje boczne kaplicy (zach. i wsch.) są 4-osiowe, posadowione na niskim cokole, przeprute wysokimi, prostokątnymi otworami okiennymi, dekorowane w strefie podokiennej prostymi gzymsami podokiennymi, zaś w strefie górnej – gzymsem koronującym. Okna są drewniane, skrzynkowe, podwójne, czteroskrzydłowe, ośmiopolowe (dwudzielne, czteropoziomowe). Elewacja frontowa przybudówki (zach.) jest 3-osiowa, z otworem drzwiowym w osi trzeciej, elewacja wsch. - 2-osiowa (dwa okna), wystrój elewacji jest analogiczny jak w korpusie głównym obiektu; ściana północna przybudówki jest ślepa, zwieńczona schodkowym szczytem, w dolnej partii przesłonięta przybudówką o charakterze wtórnym. Drzwi wejściowe do przybudówki są jednoskrzydłowe, drewniane, ramowo-płycinowe z nadświetlem, okna drewniane, czteroskrzydłowe, zróżnicowane w obrębie elewacji.

Zagrożenia i najpilniejsze postulaty: Prace remontowo-konserwatorskie w odniesieniu do elewacji, ze szczególnym uwzględnieniem aneksu płn. (m.in. zdjęcie wtórnego tynku typu „baranek”; likwidacja istniejących zarysowań murów), rekonstrukcja części schodkowego szczytu w elewacji płn. korpusu głównego.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Opr.: P. Ugorowicz, WUOZ w Łodzi, listopad-grudzień 2020 r.

GLÓWNY SPECJALISTA

Piotr Ugorowicz